

Kalajoen ja Merijärven kotouttamisohjelma

2022 – 2025

11.04.2022

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	1
1.1 Ohjelmatyön tausta	1
1.2 Keskeiset käsitteet	3
2. KOTOUTTAMISTA OHJAAVAT STRATEGISET LINJAUKSET.....	11
2.1. Valtakunnalliset strategiat ja alueelliset ohjelmat	11
2.2 Kalajoen kaupungin ja Merijärven kunnan maahanmuuttajien kotouttamishojelman strategiset linjaukset	16
3. KOTOUTUMISEN EDISTÄMINEN KALAJOELLA JA MERIJÄRVELLÄ.....	18
3.1 Maahanmuuttajat Suomessa ja alueella	18
3.2. Alkuvaiheen toimenpiteet ja palvelut maahanmuuttajille	21
3.3. Tulkkaaminen ja kääntäminen	24
3.4. Kustannusten korvaaminen kunnalle (kansainvälistä suojelua saaneet)	26
4. KALAJOEN KAUPUNGIN JA MERIJÄRVEN KUNNAN ALUEEN PALVELUT.....	28
4.1 Asuminen	28
4.2. Sosiaalipalvelut	29
4.2.1 Lasten ja perheiden palvelut	30
4.2.2 Aikuissosiaalityö	35
4.2.3 Vammaispalvelut	36
4.2.4 Kotihoito- ja asumispalvelut	37
4.3. Terveyspalvelut	38
4.3.1 Neuvola	39
4.3.2 Suun terveydenhuolto	40
4.3.3 Mielenterveys- ja päihdepalvelut, kriisityö	41
4.4. Koulutuspalvelut	41
4.4.1 Varhaiskasvatus	41
4.4.2. Esi- ja perusopetus	43
4.4.3 Lukiokoulutus	45
4.4.4 Nivelvaiheen koulutus	46
4.4.5 Ammatillinen sekä muu koulutus	48
4.5 Yrittäjyys ja elinkeinoelämä	52
4.6 Kulttuuri ja vapaa-aika	52
4.6.1 Kulttuuri	53
4.6.2 Liikunta	54
4.6.3 Nuoriso	55
4.6.4 Kirjasto	56
4.6.5 Seurakunnat	58

11.04.2022

4.6.6 Järjestöt	59
5. TYÖLLISYDEN KUNTAKOKEILU TUKENA KOTOAUTUMISPALVELUISSA.....	61
6. KELAN PALVELUT.....	64
7. KEHITTÄMISTOIMENPITEET	66
8. OHJELMAN SEURANTA.....	68

1. JOHDANTO

1.1 Ohjelmatyön tausta

Laki kotoutumisen edistämisestä (30 §) määrittelee kotouttamisohjelman laatimisen kunnan vastuulle. Kunta vastaa myös ohjelman toimeenpanosta ja kehittämisestä sekä ohjelman toteutumisen ja vaikutusten seurannasta. Toimenpiteet ja palvelut suunnitellaan siten, että niiden avulla voidaan mahdollisimman hyvin edistää ja tukea maahanmuuttajien kotoutumista.

Kunnassa kotoutumisen edistämisen tavoitteena on turvata maahanmuuttajalle perustiedot suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta, perusoikeuksista, velvollisuuksista ja työelämästä. Lisäksi kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten kotoutumisen edistämisen tavoitteena on tukea paikallisesti tai seudullisesti kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistää myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä. Tavoitteena on edistää hyviä väestösuhteita, kulttuurien välistä vuoropuhelua ja maahanmuuttajaryhmien osallisuutta sekä tukea mahdollisuuksia oman kielen ja kulttuurin säilyttämiseen.

Kalajoen kaupunki ja Merijärven kunta tarjoavat maahanmuuttaneille samoja peruspalveluja, joita tarjotaan kaikille kuntalaisille. Tavoitteena on, että kuntien kaikki peruspalvelut tulevat maahanmuuttaneille tutuiksi ja he saavat neuvontaa ja ohjausta palvelujen käytössä. Lisäksi tarjolla ovat ne erityispalvelut, joita maahanmuuttanut tarvitsee voidakseen käyttää tasavertaisesti olemassa olevia palveluita.

Kotouttamisohjelma on kunnassa toteutettavan pakolais- ja maahanmuuttopolitiikan kannalta keskeinen ohjelma-asiakirja. Ohjelma sisältää suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä, voimavaroista sekä yhteistyöstä maahanmuuttaneen kotoutumisen edistämiseksi. Kotouttamisohjelma sisältää myös konkreettiset toimenpiteet siitä, miten hyviä väestösuhteita kunnan alueella edistetään ja seurataan.

Kotouttamisohjelman toteutumista seurataan ja se päivitetään kotouttamislain mukaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Kotouttamisohjelmaa tulee kehittää ja muuttaa heti kun siihen ilmenee tarvetta. Tarpeen mukaan kotouttamisohjelmaa täydennetään käytännön työssä esiin tulevilla asioilla. Kotouttamisohjelma julkaistaan Kalajoen ja Merijärven internetsivuilla. Kukin viranomainen tiedottaa toimintaansa liittyvistä kotoutumista koskevista asioista itse. Ohjelma otetaan huomioon kuntien vuosisuunnitelmaa, talousarviota ja toiminta- ja taloussuunnitelmia tehtäessä.

Tämä kotouttamisohjelma on laadittu vuosille 2022 - 2025. Kalajoen perusturvalautakunta on käsitellyt kotouttamisohjelman kokouksessaan XX.XX.2022. Kaupunginhallitus on käsitellyt ja hyväksynyt sen kokouksessaan XX.XX.2022 ja kaupunginvaltuusto XX.XX.2022.

Merijärven vapaa-aikalautakunta on käsitellyt ohjelmaa kokouksessaan XX.XX.2022. Kunnanhallitus on käsitellyt ja hyväksynyt sen kokouksessaan XX.XX.2022 ja kunnanvaltuusto XX.XX.2022.

Työryhmään ovat kuuluneet:

Sari Ängeslevä, palvelupäällikkö

Riku Saksholm, lukion rehtori

Elina Nygård, varhaiskasvatusjohtaja

Terhi Mustakangas, vs. kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Miia Himanka, elinkeinojohtaja

Päivi Niemelä, Kalajoen Kristillinen Opisto

Regina Németh, maahanmuuttajalinjan opettaja, linjavastaava, Kalajoen Kristillinen Opisto

Raili Esko, Merijärven kunnan vs. vapaa-aikaohjaaja

Tutta Koski, sosiaaliohjaaja

1.2 Keskeiset käsitteet

Kotoutumisen sanastossa määritellään voimassa olevaan kotoutumislakiin (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386) ja kotoutumisen palveluihin liittyvät keskeiset käsitteet ja annetaan valtakunnalliset termisuositukset. Tavoitteena on yhdenmukaistaa käsitteiden käyttöä. Sanastossa on myös yhdenvertaisuuteen ja osallisuuden liittyviä käsitteitä.

Sanastossa maahanmuuttaja-termin rinnalle on nostettu termi maahanmuuttanut. Jälkimmäinen termi osoittaa selkeämmin sen, että henkilö on todella muuttanut maahan. Sanastossa korostetaan sitä, että maahanmuuttaja-termiä ei pidä käyttää

silloin, kun viitataan henkilöihin, joiden oletetaan olevan maahanmuuttajia esimerkiksi nimensä tai ulkonäkönsä perusteella.

Käsite kotoutuminen määritellään maahanmuuttajan yksilöllisenä prosessina, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa. Käsitepari kotoutuminen ja yhteiskunnan vastaanottavuus kuvaavat sanastossa kotoutumisen kaksisuuntaisuutta. Termi kotouttaminen on korvattu termillä kotoutumisen edistäminen. Termiä kotouttaminen ei suositella käytettäväksi, koska sen voi tulkita niin, että maahanmuuttajalla ei ole aktiivista omaa roolia kotoutumisessa.

Kotoutumisen sanastoon lisätään mahdollisia uusia käsitteitä kotoutumislain ja kotoutumista edistävien palveluiden uudistamisen yhteydessä. Sanasto on valmisteltu käsitetyöryhmässä ja työn on toteuttanut Sanastokeskus.

Kotoutumisen sanasto 2021

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163545>

<https://kotoutuminen.fi/keskeiset-kasitteet>

Alkukartoitus

Kotoutumispalvelu, jonka avulla kunta, TE-toimisto tai työllisyyden kuntakokeilu selvittää yhdessä maahanmuuttajan kanssa hänen osaamisensa, kotoutumisen tavoitteensa ja valmiutensa. Alkukartoituksessa viranomaisen selvittää, mitä palveluja henkilö tarvitsee kotoutumisensa tueksi. Alkukartoitus perustuu kotoutumislakiin (9-10 §).

Alkuvaiheen palvelut

Alkuvaiheen palveluihin kuuluvat perustieto, ohjaus ja neuvonta, alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma.

Kansainvälistä suojelua saava

Henkilö, joka on saanut pakolaisaseman tai oleskeluluvan toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella. Suomessa pakolaisasemasta säädetään ulkomaalaislaissa (301/2004).

Kiintiöpakolainen

YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty oleskelulupa Suomeen pakolaiskiintiön puitteissa. Suomessa eduskunta päättää vuosittain valtion talousarvioesityksen yhteydessä, kuinka monta kiintiöpakolaista Suomi sitoutuu ottamaan.

Kotoutuminen

Maahanmuuttajan yksilöllinen prosessi, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa. Päämääränä on, että maahanmuuttaja tuntee olevansa yhteiskunnan aktiivinen ja täysivaltainen jäsen ja omaksuu yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Samalla kun hän tutustuu uuden asuinmaansa kielelliseen ja kulttuuriseen ympäristöön, tuetaan myös mahdollisuuksia oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Vastavuoroisesti vastaanottava yhteiskunta saa uusia vaikutteita ja monimuotoistuu.

Kotoutumisen edistäminen

Kotoutumisen tukeminen tarjoamalla erilaisia palveluja ja edistämällä yhteiskunnan vastaanottavuutta. Kotoutumista edistetään usein eri toimialojen viranomaisten ja muiden tahojen monialaisena yhteistyönä, ja tähän tarkoitukseen tarjotaan erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja.

Kotoutumiskoulutus

Kotoutumispalvelu, joka sisältää suomen tai ruotsin kielen opetusta ja muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä muita yhteiskunnallisia valmiuksia. Tarvittaessa kotoutumiskoulutus voi sisältää luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Kotoutumiskoulutus on tarkoitettu oppivelvollisuuden ylittäneille maahanmuuttaneille. Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena.

Kotoutumissuunnitelma

Yksilöllinen kotoutumisen edistämiseksi laadittava suunnitelma, jossa kerrotaan kotoutumisen tavoitteista, palveluista ja palveluihin osallistumisesta. Kotoutumissuunnitelman tarkoituksena on edistää henkilön mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito, suomalaisessa yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan.

Kotoutumissuunnitelman laatiminen edellyttää oleskelulupaa, oleskeluoikeuden rekisteröintiä, oleskelukorttia tai kotikunta- ja väestötietojen rekisteröintiä. Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia myös alaikäiselle tai perheelle. Kotoutumissuunnitelma perustuu kotoutumislakiin (20-21§).

Kulttuurisensitiivisyys

Halua ja kykyä ymmärtää eri taustoista tulevia ihmisiä yksilöinä ja tietoisuutta omista kulttuurisista lähtökohdista ja ennakkoluuloista. Kulttuurisensitiivisyys on esimerkiksi vuorovaikutustaitoja, arvostavaa kohtaamista ja viestintää ammattilaisen ja asiakkaan välillä. Tavoitteena on, että kummallakin osapuolella on oikeus oman kulttuurinsa ilmaisuun ja sen kanssa hyväksytyksi ja kuulluksi tulemiseen.

Maahanmuuttaja; Maahanmuuttanut

Ulkomailla syntynyt henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, mutta asuu Suomessa ja on saanut oleskeluoikeuden. Termejä tulee käyttää vain, jos niillä on selittävää arvoa (esimerkiksi tilastoinnissa). Termejä ei tule käyttää viitattaessa henkilöihin, joiden oletetaan olevan maahanmuuttajia esimerkiksi nimensä, ulkonäkönsä tai äidinkielenä perusteella.

Oleskelulupa

Lupa saapua toistuvasti maahan ja oleskella maassa. Myönnetään muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten. Oleskelulupaa on haettava henkilökohtaisesti.

Oleskelulupa on joko määräaikainen tai pysyvä. Määräaikainen oleskelulupa myönnetään joko tilapäisenä tai jatkuvana oleskelulupana. Ensimmäinen lupa on aina määräaikainen.

Oleskelulupatyyppi merkitään oleskelulupaan kirjaintunnuksella. Tilapäinen oleskelulupa merkitään kirjaintunnuksella B ja jatkuva oleskelulupa kirjaintunnuksella A. Pysyvän oleskeluluvan kirjaintunnus on P ja pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvan kirjaintunnus on P-EU tai P-EY.

<https://migri.fi/oleskelulupa>

Pakolainen

Henkilö, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi kansalaisuusvaltiossaan tai pysyvässä asuinmaassaan. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka YK:n pakolaisjärjestö (UNHCR) katsoo olevan pakolainen.

Paluumuuttaja

Maahanmuuttaja, joka on saanut oleskeluoikeuden Suomeen, koska on entinen Suomen kansalainen, syntyperäisen Suomen kansalaisen jälkeläinen tai on kuullut Inkerin siirtoväkeen tai palvellut Suomen armeijassa vuosina 1939-1945.

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Turvapaikanhakija saa pakolaisaseman, jos hänelle myönnetään turvapaikka.

Työperäinen maahanmuuttanut

Henkilö, joka työskentelee Suomessa ja on rekisteröity digi- ja väestövirastossa suomalaisen kunnan asukkaaksi.

Ulkomaan kansalainen

Henkilö, joka on jonkun muun valtion kuin Suomen kansalainen. Käsitettä käytetään esimerkiksi tilastoinnissa.

Vieraskielinen

Suomessa asuva henkilö, joka on rekisteröinyt äidinkielekseen jonkin muun kielen kuin suomen, ruotsin tai saamen.

Yhdenvertaisuus

Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja.

Yhdenvertaisuuslaki

20.1.2004/21, voimaantulo 1.2.2004 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>

2. KOTOUTTAMISTA OHJAAVAT STRATEGISET LINJAUKSET

2.1. Valtakunnalliset strategiat ja alueelliset ohjelmat

Laki kotoutumisen edistämisestä

Laki kotoutumisen edistämisestä (2010/1386) on tullut voimaan 1. syyskuuta vuonna 2011. Lain tavoitteena on vastata maahanmuutossa viime vuosina tapahtuneeseen kasvuun ja monimuotoistumiseen tukemalla maahanmuuttajien osallisuutta yhteiskunnassa.

Kotouttamislain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. (Kotouttamislaki 1. §)

Tavoitteena on, että kaikki maahanmuuttajat saavat perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, työelämästä ja kotoutumista edistävästä palveluista. Laissa panostetaan maahanmuuton alkuvaiheeseen lisäämällä alkuvaiheen tiedottamista sekä maahanmuuttajan neuvontaa ja ohjausta. Maahanmuuttajille suunnatuista kotoutumistoimenpiteistä ja -palveluista muodostetaan selkeä ja johdonmukainen kokonaisuus. Alkukartoituksessa selvitetään henkilön kielitaitoa, koulutus- ja työhistoriaa sekä elämäntilannetta. Kotoutumispalvelujen tarjonnan lähtökohtana on maahanmuuttajan yksilöllinen palvelutarve ja perheen tilanne.

Lisäksi laissa määritellään kunnan ja työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimisto), ministeriöiden sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskus) ja aluehallintovirastojen (AVI) tehtävät ja roolit kotoutumisen edistämässä.

Kotoutumislaki koskee kaikkia Suomessa asuvia maahanmuuttajia, joilla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa, joiden oleskeluoikeus on rekisteröity tai joille on myönnetty oleskelukortti ulkomaalaislain mukaisesti. Kotoutumislakia sovelletaan henkilöön riippumatta siitä, millä perusteella hän on Suomeen muuttanut.

Kotoutumislainsäädännössä halutaan korostaa maahanmuuttajien omaa roolia ja osuutta kotoutumisessa. Tämä tavoite näkyy myös siinä, että kotouttamisen sijaan laissa puhutaan kotoutumisesta. Kotoutuminen on luonteeltaan pitkäkestoista ja jatkuvaa. Varsinainen kotoutuminen tapahtuu vuorovaikutuksessa suomalaisen yhteiskunnan kanssa, keskeisimmin arkipäivän tilanteissa ja lähiyhteisöissä, kuten päiväkodeissa, kouluissa, harrastuksissa ja työpaikoilla.

Kotoutumislain uudistus

Valmistelussa oleva kotoutumisen edistämisestä annetun lain uudistaminen pohjautuu valtioneuvoston selonteon käsittelyyn eduskunnassa sekä toimintaympäristön muutosten huomioimiseen. Uudistuvan kotoutumislain valmistelussa liittymäkohtina huomioidaan muun muassa työllisyyspalveluiden siirto paikallistasolle sekä SOTE-uudistus.

Valmistelun tavoiteaikataulun mukaisesti uudistettu laki tulisi voimaan vuonna 2024. Kotoutumislain muuttamisella pyritään vastaamaan eduskunnan esittämiin uudistuksiin, kuten kotoutumisen nopeuttaminen ja toimintojen tehostaminen; kotoutumisajan lyhentäminen; kotoutumispalvelujen kokonaisvastuun siirtäminen kunnille; maahanmuuttajataustaisten naisten työllisyyden edistäminen; kieliopintojen laadun parantaminen; yritysten tarpeiden parempi huomioiminen; kolmannen sektorin ja vapaan sivistystyön osuuden lisääminen.

Laki kotouttamisen edistämisestä myöhempine muutossäädöksineen on luettavissa osoitteessa www.finlex.fi

Valtion kotouttamisohjelma Valko vuosille 2020-2023

Valtion kotouttamisohjelma perustuu lakiin kotoutumisen edistämisestä (1386/2010; kotoutumislaki), jonka 34 §:n mukaisesti valtioneuvosto päättää valtakunnallisesta kotouttamisen kehittämisestä laatimalla kotouttamisen tavoitteet sisältävän valtion kotouttamisohjelman neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Valtion kotouttamisohjelman tavoitteena on edistää yhteiskunnallista muutosta sekä sisällöillä että valmisteluprosessilla ja lisätä yleistä tietoa kotoutumisesta. Valtion kotouttamisohjelma ohjaa virkamiesten ja kotouttamisen asiantuntijoiden työtä.

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=TEM027:00/2019>

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan tavoitteena on lisätä työperäistä maahanmuuttoa ja parantaa kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden asettumista Suomeen. Hallitusohjelman kirjausten mukaan työperäistä oleskelulupaprosessia nopeutetaan, opiskelijoiden ja tutkijoiden Suomeen tuloa ja jäämistä sujuvoitetaan ja kausityöntekijöiden asemaa parannetaan muun muassa lainsäädäntömuutoksilla. Lisäksi huomioidaan ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön torjunta sekä pidetään kiinni saatavuusharkinnasta.

Hallitusohjelman edellä mainitut kirjaukset ulottuvat usean eri ministeriön hallinnonalalle. Työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeriö, ulkoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö ovat siten asettaneet yhteisen ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishankkeen toimeenpannaan ja koordinoimaan hallitusohjelman toteuttamista maahanmuuton säännösten ja lupamenettelyjen osalta.

<https://tem.fi/osaajien-maahanmuuton-kehittaminen>

Koulutus- ja työperäisen maahanmuuton tiekartta 2035 –valmistelu

Hallituskauden aikana toteutettavien osaajien maahanmuuttoon liittyvien uudistusten lisäksi tarvitaan hallituskausien yli ulottuvaa tarkastelua ja tavoiteasetantaa, jossa huomioidaan väestökehitys, työvoimatarpeet, työllisyyskehitys, taloudellinen huoltosuhde sekä yritysten ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan kasvun ja kansainvälistymisen näkökulmat.

Taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen kannalta tarvittavan koulutus- ja työperäisen maahanmuuton tilannekuvan muodostamiseksi on syksyllä 2020 käynnistetty tiekartan valmistelutyö. Koulutus- ja työperäisen maahanmuuton tiekartta 2035 kokoaa tietoperusteista arviota osaajien maahanmuutosta ja määrittelee sitä koskevat tulevien vuosien tavoitteet ja toimenpiteet.

Tiekartan lähtökohtana ovat väestö- ja osaamistarve-ennusteet sekä keskeiset maahanmuutto-, koulutus-, tutkimus- ja innovaatiopoliittiset linjaukset ja -prosessit. Tiekartan valmistelutyöhön on osallistunut ministeriöiden, valtion alue- ja paikallishallinnon, työmarkkinajärjestöjen, yritysten, kunta- ja alueorganisaatioiden sekä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten edustajia.

Hallituksen budjettiriihessä vahvistama tiekartta kokoaa yhteen toimet, joilla Suomesta tehdään houkutteleva maa tehdä työtä ja opiskella ja maahanmuuttoprosessista saadaan helppo ja sujuva. Tavoitteena on vahvistaa merkittävästi Suomen asemaa globaalissa kilpailussa, jota kansainvälisistä osaajista ja opiskelijoista käydään.

Eryteisesti korkean teknologian kärki- ja kasvualojen työvoimapulaan vastaaminen vaatii, että katse käännetään myös maailmalle. Hallituksen tavoitteena on vuoteen

2030 mennessä vähintään kaksinkertaistaa työperäinen maahanmuutto sen nykytasosta. Samalla uusien ulkomaisten opiskelijoiden määrän tulisi kolminkertaistua 15 000 opiskelijaan vuodessa, ja heistä 75 prosentin tulisi työllistyä jatkossa Suomeen.

Tiekartta kokoaa vuoteen 2035 asti ulottuvan, päivittyvän suunnitelman siitä, miten osaajien maahanmuuttoa edistetään.

<https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/hallituksen-tiekartta-kokoaa-toimet-koulutus-ja-tyoperustaisen-maahanmuuton-lisaamiseksi>

2.2 Kalajoen kaupungin ja Merijärven kunnan maahanmuuttajien kotouttamisohjelman strategiset linjaukset

Kotouttamisohjelma kytkeytyy Kalajoen kaupungin ja Merijärven kunnan strategiaan suunnitteluun. Tavoitteena on kotoutumisen edistämisen saattaminen osaksi tavanomaisia palveluja. Maahanmuuton kasvu edellyttää, että maahanmuuttajaväestön tarpeet otetaan huomioon kaikkia julkisia palveluja järjestettäessä. Lisäksi tarvitaan erillisiä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja.

Kalajoen kaupunkikonsernin yhteiseksi strategiseksi tavoitteeksi väestökehityksen osalta on asetettu kokonaisväestömäärän kasvu noin 80 asukkaalla vuodessa. Yhteisöllisyyden ja päätöksenteon osalta erääksi tavoitteeksi on asetettu kansainvälistymisen edistäminen.

Kehittämispalveluissa toimiva muuttajapalvelut auttaa työperäisiä maahanmuuttajia tarjoamalla asettautumispalveluita. Maahanmuuttajia perheineen autetaan useissa

eri käytännön asioissa henkilökohtaisesti, mm. asunnon hankinnassa, koulu- ja päiväkotiasioissa sekä terveyspalveluissa. Asettautumispalveluissa ohjataan tarvittaessa myös puolisoa integroitumisessa, esimerkiksi ohjaamalla kielikoulutukseen tai töiden etsimisessä.

Kalajoen kaupungin alueella maahanmuuttajien kotouttamisen peruslähtökohtana on ympäröivään yhteiskuntaan integroituminen ja työllistyminen.

Merijärven kunnan alueella tapahtuva maahanmuuttajien kotouttamisen peruslähtökohtana on maahanmuuttajan tai jonkun hänen perheenjäsenensä työllistyminen.

<https://kalajoki.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategia/strategiat/>

<http://kalajoki.fi/wp-content/uploads/2017/02/Kalajoen-kaupunkikonsersin-strategia-2017.pdf>

<https://kalajoki.fi/wp-content/uploads/2015/10/Elinkeinostrategia-2015-2025.pdf>

<http://www.merijarvi.fi/sites/merijarvi.fi/files/Merij%C3%A4rven%20kunta%20vuonna%202020.pdf>

3. KOTOUTUMISEN EDISTÄMINEN KALAJOELLA JA MERIJÄR- VELLÄ

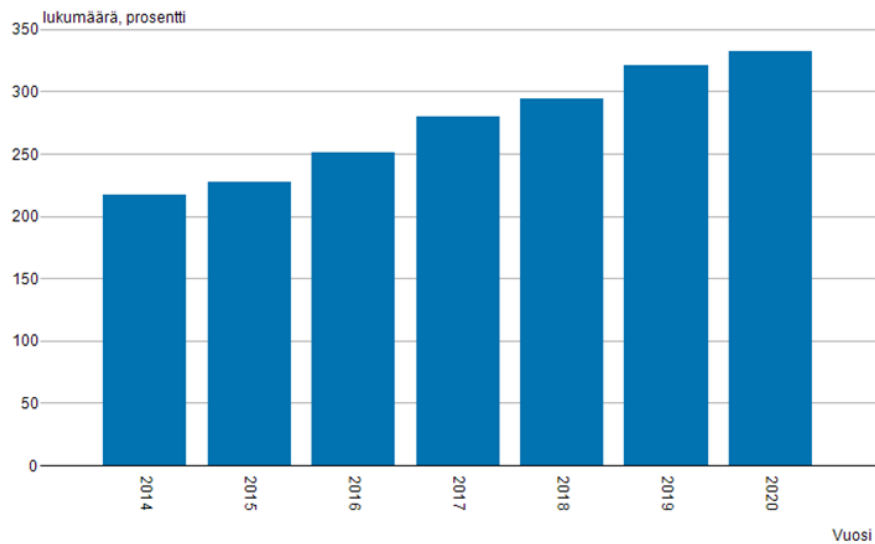
3.1 Maahanmuuttajat Suomessa ja alueella

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa asui vuoden 2020 lopussa lähes 279 000 ulkomaan kansalaista. Ulkomaan kansalaisten määrä kasvoi edellisvuodesta lähes 11 300 henkilöllä, eli 4,2 prosenttia. Ulkomaan kansalaisten osuus oli vuoden 2020 lopussa 5 prosenttia koko väestöstä.

Vuoden 2020 lopussa Suomessa asui noin 180 eri ulkomaan kansalaisuusryhmää, joista ylivoimaisesti suurin ryhmä olivat Viron kansalaiset. Toiseksi eniten Suomessa asuu Venäjän kansalaisia ja kolmanneksi eniten Irakin kansalaisia. Seuraavana kansalaisuustilastossa ovat kiinalaiset, ruotsalaiset thaimaalaiset, intialaiset, afganistanilaiset ja syyrialaiset.

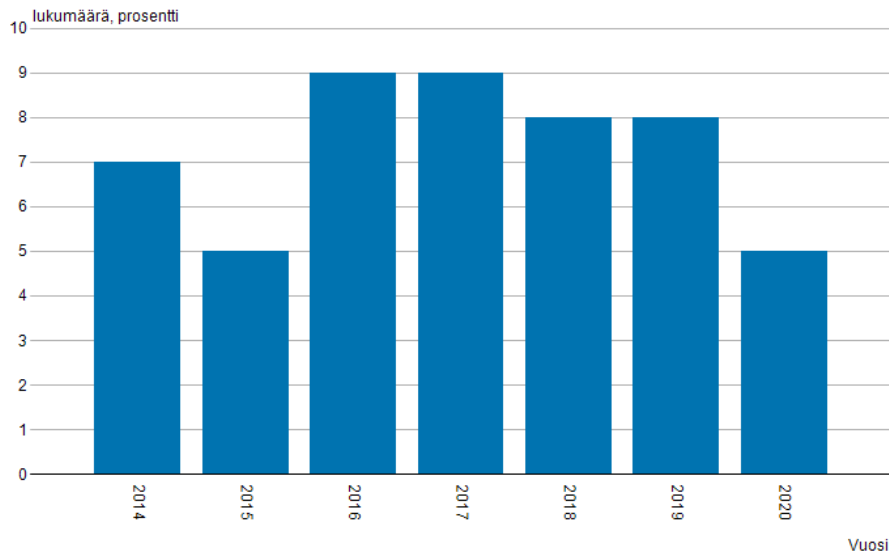
Kalajoella on vuoden 2020 lopussa asunut 12 400 asukasta, joista 332 oli ulkomaan kansalaisia. Tilastoon ei ole laskettu opiskelijoita tai muita tilapäisesti alueella asuvia ulkomaan kansalaisia. Alueelle tulee maahanmuuttajia pääasiassa työn sekä perhesyiden perusteella. Kalajoen kunnassa asuu myös turvapaikanhakijoina Suomeen saapuneita ja sittemmin oleskeluluvan saaneita pakolaistaustaisia maahanmuuttaneita, joista valtaosa on afganistanilaisia. Turvapaikkaa tai tilapäistä suojelua hakevien ukrainalaisten määrä on voimakkaasti noussut alueella maaliskuusta 2022 alkaen.

Ulkomaalaistaustaiset Kalajoella 2014-2020

Lähde: Väestörakenne, Tilastokeskus

Ulkomaalaistaustaiset Merijärvellä 2014-2020

Lähde: Väestörakenne, Tilastokeskus

Vuoden 2020 lopussa Merijärvellä asui 1078 asukasta, joista viisi syntyperältään ulkomaalaista henkilöä.

3.2. Alkuvaiheen toimenpiteet ja palvelut maahanmuuttajille

Kotoutumislain 2. luvun 6. momentissa on säädetty, että kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja ja työ- ja elinkeinohallinnon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386 § 6).

Vastuutahot

Kalajoen kaupunki: Vastuu kotouttamistoimenpiteiden toteuttamisesta on jokaisella kunnan osastolla. Koordinaatiosta osastojen välillä vastaa hyvinvointipalvelut.

Merijärven kunta: Kotouttamistoiminnan kokonaisvastuu on koko kunnan organisaatiolla.

Yhteistyö ja hyvät väestösuhteet

Kunnalla on kotouttamislain mukaisesti yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä sekä sen suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla. Tätä toimintaa tukevat valtakunnalliset, alueelliset ja kunnan sisäiset yhteistyöverkostot. Lisääntyvän maahanmuuton myötä monikulttuurisuus, monikielisyys sekä arvojen ja tapojen monimuotoisuus tulevat yhä suuremmassa

määrin osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Kotoutuminen on jatkuva, kahdensuuntainen prosessi, joka edellyttää sitoutumista niin maahanmuuttajilta itseltään kuin vastaanottavalta yhteiskunnaltakin.

Neuvonta ja ohjaus

Kunnilla on lakisääteinen (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386, 8 §) tehtävä tarjota alueella asuville maahanmuuttaneille ohjausta ja neuvontaa. Kotouttamislaki korostaa maahantulon alkuvaiheen palveluja, etenkin liittyen uudelle asukkaalle annettavaan ohjaukseen, neuvontaan ja tiedon saantiin suomalaisesta yhteiskunnasta, työelämästä, palveluista sekä oikeuksista ja velvollisuuksista.

Kalajoen Kehittämispalveluissa toimiva muuttajapalvelut auttaa työperäisiä maahanmuuttajia tarjoamalla asettautumispalveluita. Maahanmuuttajia perheineen autetaan useissa eri käytännön asioissa henkilökohtaisesti, mm. asunnon hankinnassa, koulu- ja päiväkotiasioissa sekä terveyspalveluissa. Asettautumispalveluissa ohjataan tarvittaessa myös puolisoa integroitumisessa, esimerkiksi ohjaamalla kielikoulutukseen tai töiden etsimisessä yhteistyössä Ohjaamon (ks. s. 24) ja työllisyyden kuntakokeilun (ks. luku 5) kanssa. Vapaa-ajan toiminnassa tehdään tiivistä yhteistyötä Kalajoen kansalaisopiston sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kansainvälistä suojelua saavat ja myönteisen oleskeluluvan saaneet henkilöt ja perheet (Ulkomaalaislaki 2004/301, 87 § -90 §) ovat oikeutettuja kotoutumisajan ohjaukseen ja asiakkuuteen. Tässä tehtävässä kunnat saavat valtiolta korvausta (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386, 44 § - 50§). Tällä hetkellä pakolaistaustaisten kuntaan asettuvien henkilöiden vastaanotosta, ohjauksesta ja neuvonnasta

vastaa Kalajoen kaupungin Lasten ja perheiden palveluiden aikuissosiaalityön sosiaaliohjaaja.

Helsingin kaupungin hallinnoima valtakunnallinen InfoFinland.fi (<https://www.infofinland.fi/>) tarjoaa 12 kielellä tietoa asumisesta ja elämisestä Suomessa. Kalajoen kaupunki on tässä mukana.

Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Tätä varten alkukartoituksessa selvitetään maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat. Työllisyyden kuntakoikeilu tekee alkukartoituksen työttömälle työnhakijaksi rekisteröityneelle maahanmuuttajalle. Tällä hetkellä kunnan aikuissosiaalityö käynnistää alkukartoituksen tarvittaessa muille maahanmuuttajille.

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiensa osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Suunnitelmassa huomioidaan maahanmuuttajan omat kotoutumista edistävät tavoitteet. Kotoutumissuunnitelma ja muut maahanmuuttajalle laaditut asiakirjat on sovitettava yhteen. (Kotouttamislaki 11. §, 13. §) Kotoutumissuunnitelma laaditaan

alkukartoituksen jälkeen ja siinä sovitaan kotoutumiskoulutuksesta ja muista työllistymiseen tähtäävistä toimista. Työllisyyden kuntakokeilu laatii kotoutumissuunnitelman työnhakijaksi rekisteröityneelle maahanmuuttajalle ja kunta huolehtii suunnitelman laatimisesta työvoiman ulkopuolisille maahanmuuttajille.

[Maahanmuuttajien kotoutumispalvelut - TE-Palvelut](#)

3.3. Tulkkaaminen ja kääntäminen

Suomea taitamattomalle maahanmuuttajalle hyvät ja asianmukaiset tulkkaus- ja käännöspalvelut mahdollistavat tasavertaisen asioimisen viranomaisten kanssa. Nämä palvelut takaavat sekä asiakkaan että työntekijän oikeusturvan ja ovat edellytyksenä suomalaisen yhteiskuntaan kotouttamisessa.

Kotouttamislain 5§ mukaan viranomaisen on huolehdittava asian tulkkaamisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa kielilain (423/2003) mukaan viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta. Viranomaisen huolehtii mahdollisuuksien mukaan tulkkaamisesta ja kääntämisestä myös muussa maahanmuuttajan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevassa asiassa. Asia voidaan tulkata tai kääntää sellaiselle kielelle, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Viranomaisen velvollisuus huolehtia tulkkaamisesta ja kääntämisestä ei koske aineistoa, joka ei vaikuta asian käsittelyyn.

Viranomaisen on hankittava ja kustannettava tulkki tai huolehdittava kustannuksellaan kääntämisestä asioissa, jotka voivat tulla vireille viranomaisten aloitteesta. Pakolaisten ja inkerinsuomalaisten paluumuuttajien kotoutumisen alkuvaiheen tulkkaus- ja kääntämiskustannukset korvataan valtion varoista silloin, kun kyse on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista tai kotoutumista tukevien palveluiden käyttöön ohjaamisesta. Tulkkina tulee käyttää ammattitaitoista asioimistulkkiä, ei asiakkaan aviopuolisoa, sukulaista tai tuttavaa, eikä koskaan lasta.

Tavoitteet:

- Maahanmuuttajalle järjestetään tarvittaessa lakien edellyttämä asioimistulkkaus.
- Viranomaiset tuntevat tulkkauksesta ja kääntämisestä säädetyt lait.
- Maahanmuuttajat ovat tietoisia oikeudestaan tulkkaus- ja käännöspalveluihin.
- Viranomaiset järjestävät tarvittavat tulkkaus- ja käännöspalvelut myös muille kuin valtion korvausten piirissä oleville maahanmuuttajille.

www.semantix.fi

<https://monetratulkkipalvelu.fi/>

<https://tulka.com/fi/>

3.4. Kustannusten korvaaminen kunnalle (kansainvälistä suojelua saaneet)

Kunnalle voidaan voimassa olevien säännösten mukaan korvata kansainvälistä suojelua saaneista maahanmuuttajista aiheutuvia kustannuksia (kotouttamislaki 6 luku):

Laskennallinen korvaus maahanmuuttajien vastaanotosta: Kunnalle maksetaan valtion varoista laskennallista korvausta 2 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun henkilön (jolle on hänen haettuaan kansainvälistä suojelua myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain 51, 52 tai 89 §:n perusteella; joka on otettu Suomeen erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain 93 §:n perusteella) ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä.

Korvausta maksetaan kolmen vuoden ajan 44 §:n 3 tai 4 momentissa säädetystä ajankohdasta.

Korvaus kunnan maksamasta toimeentulotuesta: Kunnalle korvataan 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetulle henkilölle maksetusta toimeentulotuesta annetun lain tai toimeentulotuesta annetun lain soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annetun maakuntalain (Ålands författningssamling 66/1998) mukaisesta toimeentulotuesta aiheutuneet kustannukset enintään kolmen vuoden ajalta.

Korvaus tulkitsemisen järjestämisestä: Kunnalle korvataan 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuille henkilöille järjestetystä tulkitsemisesta aiheutuneet kustannukset.

Korvaus erityiskustannuksista: Kunnalle korvataan 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen henkilöiden osalta:

1) ilman huoltajaa olevan alaikäisen sijoittamisesta 28 §:n mukaiseen perheryhmäkotiin tai muuhun asuinyksikköön sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista ja muista lastensuojelun palveluihin rinnastettavista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneet kustannukset siihen saakka kunnes nuori täyttää 25 vuotta;

2) vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä kunnalle aiheutuneet huomattavat kustannukset, jos henkilö on ollut huollon tai hoidon tarpeessa Suomeen saapuessaan;

3) erityisistä syistä muut kunnalle aiheutuneet kustannukset.

Korvaamisen edellytyksenä on lisäksi, että siitä on erikseen sovittu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kunnan kesken. Tässä pykälässä tarkoitettut kustannukset korvataan enintään kymmeneltä vuodelta.

4. KALAJOEN KAUPUNGIN JA MERIJÄRVEN KUNNAN ALUEEN PALVELUT

4.1 Asuminen

Kalajoen kaupungin vuokra-asuntojen hallinnointi on keskitetty kaupungin vuokratoyhtiölle, KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille. Yhtiön hoidossa on 207 aravavuokra-asuntoa ja 81 vapaarahoitteista asuntoa.

Asunnot sijaitsevat keskustaajamassa, Rautiossa ja Himangalla. Kerrostaloasuntoja on 160 ja rivitaloasuntoja 128 kpl. Kooltaan asunnot ovat 27,5 m² - 89 m².

<https://www.kvas.fi/asunnot/>

Asuntoihin on jatkuva haku ja yhtiön vuokra-asunnon hakeminen tapahtuu sähköisesti nettisivuilta löytyvän linkin kautta

<https://www.kvas.fi/hakemus/>

KOY Kalajoen Vuokra-asunnot, Kalajoentie 5, 85100 KALAJOKI.

Kalajoen Vanhustenkotiyhdistys ry:n hallinnoimista asunnoista lisätiedot p. 08 462 090.

Kalajoen kaupungin muuttajapalvelut auttavat muuttajia asunnon etsimisessä henkilökohtaisesti sekä sähköisesti. Kodiksikalajoki -nettisivu palvelee muuttajia sähköisesti tarjoten tietoa asunnoista, tonteista, rakentamisesta, harrastuksista, koulutuksesta sekä työpaikoista.

<https://www.kodiksikalajoki.fi/fi/>

<https://kalajoki.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen-ja-tontit/muuttaminen-kalajoelle/>

Merijärven kunnalla on useita vuokra-asuntoa eri puolilla kuntaa. Valtaosa asunnoista sijaitsee keskustaajamassa, mutta asuntoja voi hakea myös Pyhäkosken, Kalaputaan tai Ylipään kyliltä.

Vuokra-asuntoja haetaan hakulomakkeilla, joita saa kunnantöimistöltä, Kunnantie 1, 86220 Merijärvi. Vapaista asunnoista voi tiedustella kunnan kansliasta, puh. 044-4776 200.

<http://www.merijarvi.fi/asuminen-ja-rakentaminen/asunnot-ja-hakemukset-0>

4.2. Sosiaalipalvelut

Tarkemmat tiedot:

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/>

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/>

4.2.1 Lasten ja perheiden palvelut

Lastensuojelu

Lastensuojelua on lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu. Lisäksi järjestetään lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua. Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua on myös kunnan muiden palvelujen piirissä, kuten äitiys- ja lastenneuvoloissa, muussa terveydenhuollossa, päivähoidossa, opetuksessa ja nuorisotyössä annettava erityinen tuki silloin kun lapsi ei ole lastensuojelun asiakkaana.

Lastensuojelutoimenpitein autetaan lasta ja perhettä, jos lapsen elämäntilanteessa on terveyttä ja kehitystä sekä hyvinvointia vaarantavia tekijöitä. Hyvinvointia vaarantavia tekijöitä voivat olla esim. vanhempien väsyminen, päihteiden käyttö, mielenterveydelliset ongelmat, väkivalta, lapsen hoidon laiminlyönti tai voimakkaat ristiriidat perheessä. Joskus lapsi tai nuori voi itse vaarantaa omaa kehitystään esim. käyttämällä päihteitä, laiminlyömällä koulunkäyntiä tai tekemällä rikoksia.

Tarkemmat tiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/lastensuojelu/>

Muuta lisätietoa:

<https://www.lastensuojelu.info/>

Lastensuojelu.info-sivusto sisältää tietoa suomalaisen lastensuojelun perusteista suomen ja selkosuomen lisäksi yhdeksällä kielellä. Osa materiaalista on kirjoitetun

tekstin lisäksi kuunneltavissa luettuna. Sivustolta löytyy muun muassa tietoa eri palveluista perheille ja tosielämän esimerkkejä siitä, miten tukea on saatu vaikeissa perhetilanteissa.

Sivustoa voivat asiakkaidensa kanssa käyttää monet ammattilaiset neuvolasta, varhaiskasvatukseen ja lastensuojelun ammattilaisiin. Materiaalin on kehittänyt Lastensuojelun Keskusliitto.

Lastenvalvoja

Isyyden vahvistaminen

Kun vanhemmat eivät ole avioliitossa keskenään lapsen syntyessä, on lapsen isyys vahvistettava. Selvissä tapauksissa isyys on mahdollista tunnustaa jo ennen lapsen syntymää neuvolassa tai toissijaisesti lastenvalvojan luona lapsen syntymän jälkeen.

Lapsen huolto- ja tapaamisoikeus

Huoltajan tehtävänä on vastata lapsen hyvinvoinnista, kasvatuksesta ja tasapainoisesta kehityksestä. Huoltajuus merkitsee oikeutta huolehtia lapsesta ja tehdä lasta koskevia päätöksiä ja edustaa lasta.

Avioliitossa syntyneen lapsen huoltajia ovat molemmat vanhemmat. Avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen huoltaja on äiti. Vanhemmat voivat sopia isyyden tunnustamisen yhteydessä, kuinka avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen huolto järjestetään.

Vanhempien erotessa lapsen huolto voi jatkua yhteishuoltona tai vanhemmat voivat sopia, että huolto jää vain toiselle vanhemmalle. Lapsella on oikeus tavata ja pitää yhteyttä siihen vanhempaansa, jonka luona hän ei asu.

Elatusapu ja lapsen elatus

Lapsella on oikeus saada riittävä elatus vanhemmiltaan täysi-ikäisyyteensä asti eli kunnes hän täyttää 18 vuotta. Vanhemmat vastaavat lapsen elatuksesta yhdessä ja kumpikin kykynsä mukaan. Vanhemmat vastaavat lapsen koulutuksesta aiheutuvista kustannuksista myös 18 ikävuoden jälkeen, mikäli se katsotaan kohtuulliseksi.

Tarkemmat tiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/lastenvalvoja/>

Elatustukiasiat hoitaa Kela

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/301208101004HL?OpenDocument>

Perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelu

Perhetyö

Perhetyö on suunnitelmallista ja pitkäkestoista lapsiperheiden tukemista vanhemmuudessa, lasten kasvatuksessa ja hoidossa sekä arjesta selviytymisessä. Perhetyö on perheen neuvontaa ja ohjausta, tukea ja keskustelua sekä yhdessä tekemistä. Päämääränä on aikaansaada yhdessä määritelty muutos arjen sujumiseksi. Perhetyötä järjestetään ennaltaehkäisevänä tai korjaavana perhetyönä.

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/perhetyo/>

Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu

Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista.

Kalajoen kaupungilla on tietyt kriteerit lapsiperheiden kotipalvelun saamiseksi. Palvelu on tarkoitettu perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Kotipalvelu on tilapäistä ja lyhytaikaista tukea perheille. Keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen.

Tarkemmat tiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/neuvola/>

Perheneuvola

- Tarjoaa tukea perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia
- Tarjoaa konsultaatiota lasten ja nuorten parissa työskenteleville

Palvelut ovat asiakkaille maksuttomia, vapaaehtoisia ja luottamuksellisia.

Perheneuvoloiden tehtävänä on tuottaa lakisääteisiä kasvatus- ja perheneuvonnan palveluja tukemalla ja edistämällä lasten, nuorten ja perheiden psyykkistä hyvinvointia ja elämän hallintaa.

Perheneuvolassa annetaan asiantuntija-apua perhe-elämän solmukohdissa. Esimerkiksi lasten kasvatukseen ja kehitykseen sekä perheiden ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa voi tulla tilanteita, joissa ulkopuolinen apu voi avata uusia näkökulmia. Lähetettä ei tarvita.

Perheneuvolassa työskentelee sosiaalityöntekijä, pari- ja perheterapeutti, psykologi ja konsultoiva lastenpsykiatri. Lastenpsykiatrille ajanvaraus perheneuvolasta.

Tarvittaessa tehdään yhteistyötä lapsen ja perheen kannalta tärkeiden tahojen kanssa.

Työskentely voi olla yksilö-, pari- ja perhetapaamisia, lapsen tutkimuksia ja verkostotyöskentelyä.

Puhelinaika ma-ti klo 12 -13 p. 044 4691 556, to-pe klo 12 - 13 p. 044 4691 594

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/perheneuvonta/>

4.2.2 Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö on yli 18-vuotiaille tarkoitettua, yksilön tai perheen kanssa tehtävää lakisääteistä asiakastyötä, jonka tavoitteena on muutos asiakkaan elämänhallinnan parantamiseksi ja ongelmien ennaltaehkäisy. Tavoitteena on tukea asiakasta ylläpitämään tai parantamaan arkipäivän selviytymistä, taloudellista toimeentuloa sekä oman toimintaympäristön vuorovaikutussuhteita.

Perustoimeentulotuen myöntää Kela. Kela tekee päätöksen perustoimeentulotuesta ja jos asiakas hakee täydentävää toimeentulotukea, Kela siirtää niiltä osin asiakkaan asiat sosiaalitoimistoon.

Kalajoen kaupunki myöntää ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen.

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen hakijalla on velvollisuus hakea ennen toimeentulotuen hakemista niitä sosiaaliturvaetuksia, joihin hänellä on oikeus (esimerkiksi työttömyysturva, asumistuki, opintotuki sekä elatusmaksu). Hakijan on myös aktiivisesti pyrittävä parantamaan työmarkkina-asemaansa esimerkiksi hakeutumalla työhön, harjoitteluun tai ammatilliseen koulutukseen.

Tuki perustuu lakiin ja asetukseen toimeentulotuesta (Laki toimeentulotuesta). Toimeentulotuki on tarkoitettu tilapäiseksi avuksi ja tarve selvitetään aina tapauskohtaisesti.

Toimeentulotukioikeus selvitetään toimeentulotukilaskelmalla.

Lisätietoa perustoimeentulotuesta: [Kela.fi/toimeentulotuki](https://kela.fi/toimeentulotuki)

Täydentävä toimeentulotuki: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/toimeentulotuki/>

4.2.3 Vammaispalvelut

Vammaispalveluiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.

Vammaispalveluissa tavoitteena on voimavarojen kohdentaminen asiakkaiden palvelutarpeen arviointiin ja palvelusuunnitelmien laadintaan. Avun tarpeeseen vastataan mahdollisimman varhain ja oikein mitoitetuilla toimenpiteillä kiinnittämällä huomioita kuntouttavaan työotteeseen ja asiakkaiden omatoimisuuden lisäämiseen. Vammaisia ihmisiä tuetaan löytämään ja käyttämään omia voimavarojaan sekä mahdollisuuksiaan arkielämän toiminnoissa, opinnoissa, työssä sekä vapaa-ajalla.

Tarkemmat tiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/vammaispalvelut>

4.2.4 Kotihoito- ja asumispalvelut

(Kotihoito, omaishoito, päivätoiminta sekä tuki- ja asumispalvelut)

Kotihoito on asiakkaan kodissa tapahtuvaa hoivaa, huolenpitoa sekä sairaanhoitoa. Kotihoidon tehtävänä on yhdessä asiakkaan, läheisten ja yhteistyötahojen kanssa mahdollistaa itsenäinen, inhimillinen ja laadukas elämä omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Palvelu voi olla säännöllistä tai tilapäistä.

Kotiutushoitaja auttaa sairaalasta kotiutuvia asiakkaita, jotka sairautensa vuoksi eivät pysty kotiutumaan ilman ulkopuolista apua. Kotihoidon sairaanhoidollisia palveluja annetaan pääsääntöisesti arkipäivisin. Palvelut on tarkoitettu asiakkaille jotka sairautensa vuoksi eivät pysty käyttämään terveyskeskuksen palveluja.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Päiväkeskustoimintaa järjestetään kotona asuville ikäihmisille. Toiminta on virikkeellistä, kuntouttavaa, omatoimisuutta tukevaa sekä sosiaalisia kontakteja ylläpitävää

Tukipalveluihin kuuluvat ateria-, kylvetys-, pyykki-, asiointi-, turvapuhelin- ja kuljetuspalvelut.

Palveluasuminen on tarkoitettu henkilöille jotka eivät enää selviydy omassa kodissaan kotiin järjestettyjen palvelujen avulla ja tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa. Palveluasuminen voi olla lyhyt- tai pitkäaikaista. Palveluasumisen asukkaat valitaan moniammatillisessa työryhmässä (SAS).

Kotihoidon ja asumispalvelujen tiedustelut:

Neuvontapiste VERKKO

klo 9 – 11, ma – to

Puh. 044 4691595 (Kalajoki ja Merijärvi) tai 044 4691857 (Himanka)

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/kotiin-annettavat-palvelut/palveluohjaus-verkko/>

4.3. Terveyspalvelut

Kalajoki tuottaa terveyspalveluja Kalajoella ja Merijärvellä. Molemmissa kunnissa terveyskeskukset tarjoavat maahanmuuttajille heidän tarvitsemansa terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, kuten muillekin kuntalaisille. Maahanmuuttaja voidaan ohjata terveyspalvelujen piiriin kotouttamissuunnitelman teon yhteydessä maahanmuuttajan ikä ja terveydentila huomioon ottaen.

Kummassakin kunnassa tarjotaan lääkärin ja hoitajien vastaanottopalveluja, laboratorionäytteenottoa, kuntoutusta ja hammashoitoa. Työterveyshoitajan ja työterveyslääkärin vastaanottopalveluja tarjotaan Kalajoella ja Himangalla.

Pakolaisten terveystarkastukset on keskitetty terveydenhoitajille, jotka ohjaavat asiakkaan tarvittaessa lääkärin/hammaslääkärin luo.

Lisätietoa terveyspalveluista <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/>

Ajanvaraus Kalajoen terveyskeskukseen puh. 044 4691 502. Samasta numerosta ajanvaraus myös Himangan ja Merijärven terveysaseman vastaanotoille. Aikaa varattaessa hoitaja arvioi, varataanko aika lääkärille vai sairaanhoitajalle.

4.3.1 Neuvola

Neuvolapalveluissa lähtökohtana on yksilöllinen ja asiakaslähtöinen palvelu, jossa perheen arjessa selviytymistä, hyvinvointia ja vanhemmuutta tuetaan tarpeen mukaan.

Neuvolatoiminta on keskeinen osa perusterveydenhuollon ennaltaehkäisevää ja terveyttä edistävää toimintaa. Neuvolapalvelut koostuvat määräaikaisista terveystarkastuksista ja terveysneuvonnasta. Neuvolapalvelut ovat maksuttomia ja vapaaehtoisia.

Neuvolassa järjestetään äitiys- ja lastenneuvolaa, perhesuunnittelua sekä aikuisten terveydenhuoltoa. Neuvolassa tuotetaan perhe- ja voimavarakeskeistä palvelua kaikenikäisille.

Äitiysneuvolassa huolehditaan odottavan äidin ja sikiön terveydentilasta sekä valmistetaan äitiä, isää ja koko perhettä lapsen syntymään. Lastenneuvolassa lapsi käy 2 viikon iästä aina kouluikään saakka. Lastenneuvolassa pyritään turvaamaan mahdollisimman terve lapsuus ja edistämään koko perheen hyvinvointia. Neuvolassa huolehditaan myös koululais- ja opiskelijaterveydenhuollon palveluista. Aikuisvastaanotto toimintaa järjestetään ajanvarauksella. Vastaanotoilla muun muassa annetaan terveysneuvontaa, hoidetaan verenpaineasiakkaita, annetaan rokotuksia ja injektioita. Tarvittaessa asiakas ohjataan jatkotutkimuksiin.

Kalajoen kaupungin neuvoloihin kuuluvat Kalajoen- ja Himangan ja Raution neuvola. Kalajoen kaupunki järjestää myös Merijärven neuvolapalvelut. Neuvoloihin saa yhteyden puhelimitse puhelinaikana klo 12 – 13.

Yhteystiedot: <https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/aikuisten-terveydenhuolto/>

4.3.2 Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuolto on osa perusterveydenhuoltoa. Kalajoen kaupungin suun terveydenhuoltoon kuuluvat Kalajoen ja Himangan hammashoitolat. Kalajoen kaupunki järjestää suun terveydenhuollon palvelut myös merijärvisille. Tarkastuksia tehdään määräaikaistarkastuksina sekä yksilöllisen tarpeen mukaan.

Kalajoella suun terveydenhoitoon ovat oikeutettuja ne, joiden kotikunta on Kalajoki tai Merijärvi.

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/suun-terveydenhuolto/>

4.3.3 Mielenterveys- ja päihdepalvelut, kriisityö

Mielenterveys- ja päihdetyö

Osviitta on Kalajoen kaupungin psykososiaalinen yksikkö, joka tarjoaa mielenterveys- ja päihdepalveluja.

Osviitassa mielenterveys- ja päihdetyö on ennaltaehkäisevää, kuntouttavaa ja korjaavaa hoitotyötä. Työote on tukea-antava, selvittelevä ja asiakkaan sekä työntekijän yhteistyöhön tähtäävä. Hoitajaksot määritellään asiakas- ja tilannekohtaisesti.

Tiimissä työskentelee psykiatri sekä psykiatrian sairaanhoitajia. Toimipaikat ovat Kalajoella, Himangalla ja Merijärvellä. Toiminta on maksutonta, luottamuksellista ja ajanvaraukseen perustuvaa.

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/mielenterveyspalvelut/>

Kriisityöryhmä auttaa äkillisissä kriisitilanteissa (läheisen ihmisen menetys, onnettomuudet, väkivaltatilanteet).

<https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/kriisityoryhma/>

4.4. Koulutuspalvelut

4.4.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspalvelut on alle kouluikäisille lapsille ja lapsiperheille suunnattu palvelu, jonka tehtävänä on tukea perheitä lasten kasvatustehtävässä. Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvamista, kehittymistä ja oppimista.

Alle kouluikäisen lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseksi perheillä on mahdollisuus valita vanhempainrahakauden päätyttyä joko kotihoidon tuki, kunnallinen varhaiskasvatuspaikka (päiväkodit, perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito) tai yksityinen varhaiskasvatus (palveluseteli tai yksityisen hoidon tuki). Avoimia varhaiskasvatuspalveluja lapsille ja perheille tarjoavat mm. seurakunnat, Mannerheimin Lastensuojeluliitto sekä eri järjestöt.

Lasten varhaiskasvatusjärjestelyihin liittyvää palveluohjausta saa varhaiskasvatusohjaajalta ja varhaiskasvatusjohtajalta varhaiskasvatustoimistosta. Palveluohjausta varten on suositeltavaa tehdä ajanvaraus ja tarvittaessa sovitaan tulkkipalveluiden järjestämisestä.

Päivähoitohakemus tehdään sähköisesti osoitteessa <https://kalajoki.daisy.fi/eDaisy>

Päivähoitopaikka järjestetään alle kouluikäisille lapsille vanhempainrahakauden päätyttyä kahdessa viikossa, mikäli hoidon tarve johtuu äkillisestä työllistymisestä tai opintojen aloittamisesta. Muutoin järjestämisaika on neljä kuukautta. Lapsen hoitopäivien määrä kuukaudessa sekä lapsen hoitoaika sovitaan lapsen ja perheen tarpeiden mukaisesti.

Kaikissa varhaiskasvatuspaikoissa tehdään lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tueksi varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Tässä suunnitelmassa yhdistetään huoltajien tietämys omasta lapsestaan ja henkilökunnan näkemys varhaiskasvatuksen toteuttamisesta. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan lisäksi lapsen yksilölliset tarpeet, esimerkiksi ruokavalio, kielen oppimisen taso ja opettamisessa käytettävät menetelmät.

Kielen opettamisessa käytetään monia toimintatapoja. Lasta rohkaistaan ja kannustetaan osallistumaan sosiaaliseen vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Kuvien käyttö, lorut, laulut ja leikki ovat tärkeitä suomen kielen oppimisessa.

<https://kalajoki.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/>

4.4.2. Esi- ja perusopetus

Lapsen oppivelvollisuus alkaa normaalisti sinä vuonna kun hän täyttää 7 vuotta. Oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna lapsella on oikeus osallistua maksuttomaan esiopetukseen. Esiopetusta annetaan vähintään 700 h/lukuvuosi.

Esiopetus järjestetään samassa ryhmässä suomenkielisten lasten kanssa. Sopeutumisesta lapsiryhmään tuetaan rohkaisemalla ja kannustamalla lasta vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Erilaisten lasten toimiminen yhdessä lisää

suvaitsevaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Esiopetuksessa on erityisenä tavoitteena suomen kielen opetus sekä lapsen oman äidinkielen tukeminen. Esikoulussa lapsi harjoittelee koulussa tarvittavia taitoja. Oppilashuollon palvelut sisältyvät esiopetukseen.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tarkoituksena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Lisäksi tavoitteena on tukea ja edistää oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet määritellään oppilaan omassa opinto-ohjelmassa, jonka lähtökohtana on oppilaan suomen kielen taito sekä aikaisempi koulunkäyntihistoria. Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan ikätasoa vastaaviin suomenkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaisesti. Tarkoituksena on edistää kotoutumista sekä opiskeluvalmiuksien ja kielitaidon kehitystä.

Vähemmistöuskontojen ja elämäkatsomustiedon opetusta järjestetään, jos vähintään kolme opetukseen oikeutettua asuu saman kunnan alueella.

Oppilaille voidaan järjestää oman kielen opetusta tarpeen ja koulutuksen järjestäjän mahdollisuuksien mukaan.

Perusopetuksen yhteyshenkilö on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Tiina Kangas

tiina.kangas@kalajoki.fi puh. 044 4691646

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetusta (aikuisten perusopetuksen luku- ja kirjoitustaito-, alku- ja päättövaihe) tarjoaa Kalajoen Kristillinen Opisto. Koulutus sopii aikuisille maahanmuuttajille, joilla ei ole perusopetusta vastaavan koulutuksen todistusta lähtömaastaan. Myös yksittäisten peruskouluarvosanojen suorittaminen ja korottaminen on mahdollista. Opistolla on perusopetuksen päättötodistuksen anto-oikeus.

4.4.3 Lukiokoulutus

Lukio antaa yleissivistävää koulutusta. Lukioon kuten muihinkin perusopetuspohjaisiin oppilaitoksiin haetaan yhteishaussa. Lukio-opiskelijoiden valinta perustuu aikaisempaan koulumenestykseen. Ulkomaisella todistuksella haetaan lukiopaikkaa yhteishaun aikaan suoraan lukiosta. Lukion voi suorittaa myös yksityisoppilaana tenttimällä.

Kalajoki:

Rehtori Riku Saksholm

puh. 044 4691 601

Lisätietoja Merijärven koulutuspalveluista:

Rehtori-sivistystoimenjohtaja Jari Ylikulju

puh. 044 4776 290

jari.ylikulju@merijarvi.fi

4.4.4 Nivelvaiheen koulutus

Alueella järjestetään suomen kielen kotouttamiskoulutusta sekä maahanmuuttajien ammattiin valmistavaa koulutusta niille, joiden kielitaito ei riitä suoraan ammatilliseen koulutukseen. Maahanmuuttajien ammattiin valmistava koulutus sisältää suomen kielen sekä niiden yleisten aineiden opetusta, joita tarvitaan Suomessa ammattikoulutuksessa. Kielen oppiminen on sujuvan kotoutumisen edellytys.

<https://www.jedu.fi/hakijalle/hakuohjeet/maahanmuuttajille-for-immigrants>

Kalajoen Kristillinen Opisto järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (TUVA). TUVA-koulutuksessa on mahdollisuus vahvistaa suomen kielen osamista toisen asteen koulutuksen edellyttämälle tasolle. Koulutuksen aikana opiskelijalla on mahdollisuus myös korottaa perusopetuksen päättöarvosanoja sekä suorittaa lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen opintoja omien valmiuksiensa mukaisesti. (TUVA, ks. 4.4.5 Ammatillinen sekä muu koulutus)

Kalajoen Kristillinen Opisto tarjoaa suomen kielen ja kulttuurin opetusta (Kotosuomessa -linja) omaehtoisena vapaan sivistystyön koulutuksena, joka on opiskelijalle maksuton, jos se on hyväksytty hänen kotoutumissuunnitelmaansa. Elämänsä tekijä -linja on oppivelvollisille suunnattu vuoden mittainen vapaan sivistystyön koulutus, jonka aikana opiskelija voi vahvistaa oppimisvalmiuksiaan ja elämäntaitojaan. Vastaavat kehitysvammaisille suunnatut linjat ovat Omin vahvuuksin (oppivelvollisuusikäisille) ja Omin siivin (oppivelvollisuusikänsä ylittäneille).

Kalajoen kaupunki

[Palvelualue]

[Asiakirjatyyppi]

47 (68)

[Liitetieto]

[Asianumero]

[Päiväys]

Kalajoen kaupunki

Kalajoentie 5, 85100 Kalajoki | kirjaamo@kalajoki.fi | +358 8 46 911 | kalajoki.fi | Y-tunnus 0185924-7

4.4.5 Ammatillinen sekä muu koulutus

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU

on alueella toimiva toisen asteen monialaista ammatillista koulutusta järjestävä oppilaitos, johon kuuluu seitsemän yksikköä, joista yksi on Kalajoella. Koulutuskuntayhtymän ammattiopistoissa annetaan perus- ja aikuiskoulutusta seitsemällä eri koulutusalueella. Hakeminen opintoihin tapahtuu sähköisellä hakemuksella Koulutuskeskus JEDUn sivuilla www.jedu.fi.

Koulutuskeskus JEDU järjestää lisäksi Kalajoella TUVA -koulutusta, jossa keskitytään erityisesti ammatilliseen tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen.

lisätietoja: <http://www.jedu.fi/>

<https://www.jedu.fi/hakijalle/hakuohjeet/maahanmuuttajille-for-immigrants>

Kalajoen Kristillinen Opisto

Kalajoen Kristillinen Opisto antaa ammatillista, tutkintokoulutukseen valmentavaa ja yleissivistävää koulutusta.

Opiston ammatillisen koulutuksen tarjontaan kuuluvat kasvatus- ja ohjausalan perus- ja ammattitutkinnot. Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnosta (varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisala) opiskelija valmistuu lastenohjaajaksi.

Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinnosta opiskelija voi valita perhepäivähoidon osaamisalan tai koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen osaamisalan. Opistolla on järjestämislupa myös puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkintoon (kotityöpalvelujen osaamisala).

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) on suunnattu perusopetuksen päättävälle nuorille sekä muille, jotka haluavat parantaa valmiuksiaan toisen asteen opintoihin. Eri kohderyhmille suunnattuja vapaan sivistystyön linjoja ovat Kotosuomessa – suomen kielen ja kulttuurin koulutus, Elämänsä tekijä, Omin vahvuuksin ja Omin siivin (ks. 4.4.4 Nivelvaiheen koulutus).

Aikuisten perusopetus tarjoaa mahdollisuuden suomalaisen perusopetuksen oppimäärän suorittamiseen oppivelvollisuusiän ylittäneille opiskelijoille (ks. 4.4.2 Perusopetus).

Opiston järjestämien vapaatavoitteisten kurssien ja tapahtumien teemoissa näkyy koko elämän kirjo lapsista eläkeläisiin ja kädentaidoista ja taiteesta kasvatukseen ja uskoon.

Kalajoen Kristillinen opisto

Kasarmintie 2, 85100 Kalajoki

www.kkro.fi

Puh. (08) 4639 200

Suomen kielen ja kulttuurin opetusta sekä oppivelvollisuuden ylittäneiden perusopetusta (aikuisten perusopetuksen luku- ja kirjoitustaito-, alku- ja päättövaihe) tarjoaa Kalajoen Kristillinen Opisto. Lisäksi Kalajoen Kristillisellä Opistolla on mahdollisuus järjestää suomen kielen ja kulttuurin opetusta tarpeen mukaan kokoaikaisesti tai esimerkiksi ilta- tai viikonloppukursseina.

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto on kaupungin omistama ja valtionosuutta saava yleissivistävän koulutuksen oppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää kaupunkilaisille harrastuksia, itseopiskelua ja työelämän tarpeita tukevaa sekä fyysistä kuntoa säilyttävää ja terveyttä edistävää ja parantavaa opetusta. Kansalaisopisto tarjoaa virikkeitä ja toimintaa vapaa-aikaan ja elinikäiseen oppimiseen ja itsensä omaehtoiseen kehittämiseen eri ikäryhmissä.

Kansalaisopiston tarkoituksena on koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen, johon kuuluu oleellisesti edulliset kurssimaksut. Kurssitarjonnassa on huomioitu koko kaupungin alue sekä asiakkaiden toiveet, niin pitkälle kuin se on mahdollista.

Kansalaisopisto tarjoaa myös taiteen perusopetusta kuvataiteissa, teatteri-ilmaissa, tanssissa, musiikissa sekä käsitöissä.

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kansalaisopisto/>

Merijärvellä kansalaisopiston palvelut tuottaa Jokihelmen Opisto

<https://www.jokihelmenopisto.fi/>

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto järjestää alueella työvoimapolitiittisena koulutuksena maahanmuuttajien kotoutumiskoulutusta. [Kotoutumiskoulutus maahanmuuttajille - TE-Palvelut](#)

Ammattikorkeakoulutusta alueella antaa Centria-ammattikorkeakoulu. Sen toiminta-alueena on Centria-alue keskuksinaan Kokkolan, Ylivieskan ja Pietarsaaren kaupungit. Centria-ammattikorkeakoulussa on mahdollisuus suorittaa korkeakoulututkinto tekniikan, sosiaali- ja terveysalan sekä liiketalouden aloilla. Ylivieskan yksikössä voi opiskella tekniikkaa, sosiaalialaa, humanistista ja kasvatustaloutta sekä liiketaloutta. Hakeminen opintoihin tapahtuu sähköisellä hakemuksella valtakunnallisessa ammattikorkeakoulujen yhteishaussa. Centria-ammattikorkeakoulu on profiloitunut työelämälähtöisyyteen, digitalisaatioon ja kansainvälisyyteen.

<https://web.centria.fi/>

Ohjaamo ja Virtaamo

Ohjaamo ja Virtaamo (ESR-hanke) on kaikkien 15-64 -vuotiaiden matalan kynnyksen monialainen palvelupiste, joka tarjoaa tietoa, neuvontaa, ohjausta sekä palveluja. Se on alusta, jolta julkinen, yksityinen ja kolmas sektori tarjoavat yhdessä monialaisesti palveluita työllistymiseen, koulutukseen, elämäntalouteen ja hyvinvointiin liittyen. Palvelupisteellä tarjotaan ohjausta ja neuvontaa työhön, opiskeluun, raha-asioihin sekä arkeen liittyvissä asioissa. Asiointi on vapaaehtoista, luottamuksellista ja maksutonta.

<https://kalajoki.fi/tyo-ja-yrittaminen/tyollisyyspalvelut/ohjaamo-ja-virtaamo-kalajoki/>

4.5 Yrittäjyys ja elinkeinoelämä

Kuntien yrityspalvelut

Kalajoen kaupungin strategian yhtenä pääpainopisteenä on alueen elinkeinoelämän edistäminen, kehittäminen ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden turvaaminen. Alueen väestö ikääntyy ja samalla työikäisten määrä vähenee. Kotouttamisen ja maahanmuuton keskeisenä lähtökohtana on myös kansainvälisyyden lisääminen. Keskeinen tavoite on työperäisen maahanmuuton lisääminen.

Kotouttamista edistävänä palveluna Kalajoen seudun Yrityspalvelukeskus tarjoaa yrittäjyyteen liittyviä monipuolisia asiantuntijapalveluja. Yrityspalvelukeskuksen yritysneuvontapalvelut keskittyvät uusien yritysten perustamiseen, jo toimivien yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukemiseen, yritysten omistajanvaihdoksiin sekä toimitiloihin liittyviin kysymyksiin. Yrityspalvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja paikallisesti yhteistyössä alueen muiden yritysneuvontapalvelujen tuottajien kanssa. Yrittäjyyteen ja yritystoimintaan liittyvä neuvonta osana kotouttamisprosessia on aina yksilöllistä ja tarvittavat toimenpiteet suunnitellaan asiakaskohtaisesti.

Tärkeimmät yhteistyökumppanit yrittäjyyteen ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa ovat ELY- keskus, työllisyyden kuntakokeilu sekä Ohjaamo. Kotouttamisessa yhteistyötä tehdään erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden turvaamiseksi.

Lisätietoja Kalajoen ja Merijärven yrityspalveluista: <https://kalajoki.fi/tyo-ja-yrittaminen/yrityspalvelut/>

4.6 Kulttuuri ja vapaa-aika

Vapaa-ajan toiminnassa tavoitteena on pitää osallistumiskynnys matalana, mikä luo hyvät edellytykset myös monikulttuuriselle toiminnalle.

4.6.1 Kulttuuri

Kalajoki Akatemia toimii kulttuuritapahtumien tuottajana sekä kulttuuritoimintaa toteuttavien yritysten, yhdistysten, yhteisöjen sekä kansalaisjärjestöjen yhteistyökumppanina.

Keskeinen tehtävä on edesauttaa kuntalaisten tasavertaisia mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin kokemiseen ja tuottamiseen, henkiseen virkistymiseen, elämyksellisyyteen ja virikkeelliseen toimintaan. Taidekasvatuksen sekä monipuolisen kulttuurisen toiminnan avulla tarjotaan kaiken ikäisille kuntalaisille mahdollisuuksia itsensä ilmaisuun, henkiseen kasvuun sekä omien taiteellisten ominaisuuksiensa löytämiseen ja kehittämiseen.

Kalajoki Akatemian kulttuuriopisto tarjoaa Kalajoella keskiasteen oppilaitoksissa opiskeleville nuorille mahdollisuuden kaksi kertaa viikossa ohjattuun taiteen harjoittamiseen tanssissa, teatteri-ilmaisussa sekä musiikissa.

Kulttuuripalveluiden osa-alueita ovat:

- Taidekasvatus
- Henkisen hyvinvoinnin edistäminen
- Kulttuuritapahtumien tuottaminen

- Kulttuurimatkailu
- Museo- ja perinnetyö

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kulttuuri/>

<http://www.merijarvi.fi/vapaa-aika>

4.6.2 Liikunta

Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä. Kalajoki Akatemia mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille ja tukee erityisesti urheiluseurojen ja järjestöjen liikuntakasvatus-työtä. Kalajoki Akatemia tuottaa kaupunkilaisille liikunnan harrastusmahdollisuuksia ja toimii seurojen ja järjestöjen ja niihin kuulumattomien kuntalaisten yhteistyöelimenä sekä luo edellytyksiä kunto-, kilpa- ja huippu-urheilun harrastamiseen.

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/liikunta/>

Merijärvellä

<https://www.merijarvi.fi/vapaa-aika/liikuntatoimi>

4.6.3 Nuoriso

Kalajoki Akatemia tarjoaa lapsille ja nuorille elämänhallintataitoja, tukea kasvuun, kehitykseen ja itsenäistymiseen sekä ajankohtaista tietoa ja kanavia osallistumiseen ja vaikuttamiseen omassa elämässä ja elinympäristössä. Nuorisopalveluihin kuuluvat keskeisenä nuorisotilat. Tiloilla on kerhotoimintaa ja avoimia ovia eri ikäryhmille, lisätiedot löytyvät nuorisopalveluiden nettisivuilta tai soittamalla.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on etsiä nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Työn ensisijaisena kohderyhmänä on alle 29-vuotiaat nuoret, jotka tarvitsevat tukea arjessaan ja tulevaisuuden näkymiä (Intory.fi, 2021). Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille (Nuorisolaki 1285/2016).

Kalajoen sekä Merijärven etsivä nuorisotyö sekä yksilövalmennus on osa seutukunnallista Jelppiverkkoa. Nuorten starttipajat ovat alle 29-vuotiaille nuorille tarkoitettuja seinättömiä pajoja. Starttivalmennuksen tavoitteena on, että nuori löytää oman polkunsaa, on se sitten opiskelu, työelämä tai jokin muu sopiva juttu. Starttivalmennus on yksilötapaamisia työntekijän kanssa kaksin, startti- ja verkkovalmennusta sekä ryhmävalmennusta oman henkilökohtaisen valmennussuunnitelman mukaisesti. (www.jelppiverkko.fi, 2021).

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/nuoriso/>

<http://jelppiverkko.fi/>

Merijärvi

<http://www.meriarvi.fi/vapaa-aika/nuorisotoimi>

<http://jelppiverkko.fi>

4.6.4 Kirjasto

Kirjasto järjestää kaupunkilaisille yhtenäiset mahdollisuudet sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Kalajoen kaupunginkirjasto ja Merijärven kunnankirjasto kuuluvat Joki-kirjastojen kirjastoryhmään. Asiakas voi yhdellä kirjastokortilla käyttää kaikkia Joki-kirjastojen palveluita, lainata aineistoja kaikista Joki-kirjastojen kirjastoista (Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Kalajoki, Kärsämäki, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi, Sievi, Siikalatva ja Ylivieska) sekä uusia kaikki lainansa yhdestä pisteestä tai internetin välityksellä verkkokirjastossa.

Kirjastosta voit lainata aineistoa, kuten kirjoja, lehtiä, musiikkia, nuotteja, elokuvia ja äänikirjoja. Kirjasto tarjoaa asiakkailleen myös sähköisiä aineistoja kuten e-kirjoja, e-äänikirjoja ja e-lehtiä sekä videopalveluita. Kirjastossa voit myös esimerkiksi viettää aikaa, lukea lehtiä ja käyttää tietokonetta sekä tiloja. Kirjastossa järjestetään myös erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä.

Kalajoen kaupunginkirjaston omaan kokoelmaan kuuluu suomenkielisen aineiston lisäksi englannin-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, viron-, espanjan- venäjän- ja japaninkielistä aineistoa. Tämän lisäksi aineistoa voidaan tilata esim. Helsingin monikielisestä kirjastosta. Monikielisen kirjaston tehtävänä on Suomessa asuvan

vieraskielisen väestön kirjastopalvelujen tukeminen, yhteyksien solmiminen koti- ja ulkomaisiin yhteistyötahoihin, tiedotus ja neuvonta sekä aineiston hankinta yhteiskäyttöön sellaisilla kielillä, jotka meillä ovat harvinaisia ja joiden käyttäjiä Suomessa on vähän. Päävastuu ulkomaalaisväestön yleisistä kirjastopalveluista on kunnilla.

kalajoki.fi/kirjasto/

Kalajoen pääkirjasto

p. 044 4691 289

Kirjastoauto Kirjameri

kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kirjasto/toimipisteet/kirjastoauto/

p. 044 4691 417

Himangan kirjasto

kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kirjasto/toimipisteet/himangan-kirjasto/

p. 044 4691 858

Merijärven kunnankirjasto

merijarvi.fi/vapaa-aika-ja-kulttuuri/kirjasto

p. 044 4776 270

Joki-kirjastojen yhteinen verkkokirjasto

joki.finna.fi/

4.6.5 Seurakunnat

Uskonnolla voi maahanmuuttajan kotimaassa olla huomattavasti näkyvämpi ja suurempi rooli kuin suomalaisessa yhteiskunnassa. Maahanmuuttajien uskonnollinen tausta tulisi ottaa huomioon ja tarjota tietoa heidän omaan uskontokuntaansa kuuluvasta toiminnasta Suomessa. Seurakunnilla ei ole suuresti maahanmuuttajille suunnattua erillistä toimintaa vaan kaikki ovat tervetulleita mukaan yleiseen toimintaan. Uskonnot.fi -verkkosivustolta löytyy lista Suomessa toimivista yhteisöistä jaoteltuna esimerkiksi uskontokunnan mukaan. Sivu on suomeksi ja englanniksi.

<http://www.uskonnot.fi/>

Kalajoen evankelisluterilaisessa seurakunnassa maahanmuuttajatyö kuuluu diakonissa- lähetyssihteerin vastuualueeseen. Sekä diakoniatyöntekijät että papit voivat antaa myös henkistä ja hengellistä tukea sitä tarvitseville. Seurakunta tarjoaa kotouttamiseen monenlaisia mahdollisuuksia päiväkerhoista jumalanpalveluksiin. Yleensä seurakunnan tilaisuudet ja kerhot ovat avoinna kaikille riippumatta siitä, onko henkilö luterilainen tai edes kristitty. Seurakunnan tapahtumat löytyvät pääsääntöisesti seurakunnan internetsivuilta. Turvapaikanhakijoina tulleille on pyritty löytämään oma suomalainen ystäväperhe. Ystäväperhetoiminnan puitteissa koonnutaan yhteen sekä turvapaikanhakijat että ystäväperheet. Mm. darinkielinen raamattupiiri kokoontuu netin kautta.

<http://www.kalajoenseurakunta.fi/>

Kalajoen Seurakunta, Partio <http://www2.kalajoenseurakunta.fi/partio/>

Merijärven kappeliseurakunta:

https://www.ylivieskanseurakunta.fi/index.php?pid=yhteystiedot_mer

Linkkejä muiden seurakuntien sivuille:

<http://www.oulunortodoksinenseurakunta.fi/>

<http://perhe.katolinen.fi/>

<http://www.rabita.fi/>

4.6.6 Järjestöt

Maahanmuuttajien kotouttaminen ja etnisten suhteiden edistäminen ovat yhteistyötä, johon eri kansalaisjärjestöt luovat viranomaistahon työn rinnalle toisenlaisia mahdollisuuksia toiminnalle. Järjestöt tarjoavat maahanmuuttajalle peruspalveluit- ten rinnalle toimintoja, jotka tukevat hänen osallistumis- sekä vaikuttamismahdolli- suuksiaan ja vahvistavat mahdollisuuksia sosiaalisten verkostojen luomiseen.

Kalajoen yhdistysrekisteri on tarkoitettu elinkeinoelämän toimijoiden, yritysten, yh- teisöjen, oppilaitosten sekä yksittäisten kuluttajien ja uusien kuntalaisten käyttöön.

<https://kalajoki.fi/vapaa-aika-ja-liikunta/kalajoen-yhdistykset/>

Merijärven yhdistysrekisteri:

<http://www.merijarvi.fi/vapaa-aika/yhdistykset>

Alueella toimivia järjestöjä ovat muun muassa Mannerheimin Lastensuojeluliitto (www.mll.fi), Suomen Punaisen Ristin paikallisjärjestöt (www.punainenristi.fi) ja Moni Koti- Kansainvälinen Oulun Eteläinen ry (<http://www.eviljo.fi/Yhdistys.aspx?sid=1158>)

Kalajoen seudun pakolaisten ystävät ry:n tarkoituksena on tukea pakolaisten sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja edistää kulttuurien välistä yhteistyötä, kohtaamista ja vuorovaikutusta. Yhdistyksen yhteyshenkilö on Heli Heikkilä p. 044-7229023.

5. TYÖLLISYYDEN KUNTAKOKEILU TUKENA KOTOUTUMIS- PALVELUISSA

Kalajoella työllisyyden kuntakokeilu vastaa maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumista edistävistä ja tukevista työvoimapalveluista ja muista toimenpiteistä niille työnhakijaksi ilmoittautuneille maahanmuuttajille, joiden kotikunta on Kalajoki tai Merijärvi. Asiakas voi kuitenkin asioida Oma asiointi -palvelussa ja TE-puhelinpalvelussa kuntakokeilun asiakkuudesta huolimatta. Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma laaditaan kuntakokeilussa.

Alkukartoitus käynnistetään maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädetyllä tavalla. Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet.

Työllisyyden kuntakokeilu, kunta ja maahanmuuttaja laativat yhdessä kotoutumissuunnitelman. Perustellusta syystä kuntakokeilun asiantuntija ja maahanmuuttaja voivat laatia kotoutumissuunnitelman keskenään. Kotoutumissuunnitelma on aina yksilöllinen ja asiakkaan senhetkisiin tarpeisiin perustuvaa. Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan maahanmuuttajan kanssa koulutuksesta, työnhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja työllistymistä edistävistä toimenpiteistä ja palveluista. Se voi sisältää esimerkiksi omaehtoisia opintoja

(peruskouluopinnot/ammattillisiin opintoihin valmentavat opinnot), työkokeilua tai työvoimakoulutusta. Kotoutumissuunnitelman toteutumista seurataan ja

tarkistetaan kotoutumissuunnitelmaa julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädetyllä tavalla.

Kotoutumiskoulutuksena oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajalle järjestetään suomen tai ruotsin kielen opetusta ja tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä. Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että maahanmuuttaja saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Maahanmuuttaja saa asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimista ja palveluista sekä työelämästä. Maahanmuuttajaa informoidaan työnhausta, TE- palveluista sekä työllistymistä edistävästä palveluista ja toimista, työnhakijan yleisistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä työttömyysetuuksien työvoimapolitiittisista edellytyksistä.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena tai se voidaan järjestää myös omaehtoisenä opiskeluna. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä toimialueellaan. Maahanmuuttaja ohjataan työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavaan kotoutumiskoulutukseen tai hakeutumaan omaehtoiseen opiskeluun.

Kotoutumistuki on maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin osallistumisen aikaisen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu tuki. Oikeus kotoutumistukeen työmarkkinatukena määräytyy työttömyysturvalain mukaisesti. TE-toimisto antaa kotoutumistuen myöntämistä koskevat sitovat työvoimapolitiittiset lausunnot Kansaneläkelaitokselle.

Kalajoen kaupunki

[Palvelualue]

[Asiakirjatyyppi]

[Päiväys]

63 (68)

[Liitetieto]

[Asianumero]

[Maahanmuuttajien kotoutumispalvelut - TE-Palvelut](#)

[Työllisyyden kuntakokeilu - Kalajoki.fi](#)

Kalajoen kaupunki

Kalajoentie 5, 85100 Kalajoki | kirjaamo@kalajoki.fi | +358 8 46 911 | kalajoki.fi | Y-tunnus 0185924-7

6. KELAN PALVELUT

Kansaneläkelaitos eli Kela huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamia sosiaaliturvaetuuksia ovat mm. perhe-etuudet, opintoetuudet, asumisen tuet, työttömän perusturva, perustoimeentulotuki, sairausvakuutus, kuntoutus, vammaisetuudet ja peruseläketurva.

Kelan toimenpiteet maahanmuuttaneiden kotoutumisen ohjaamisessa ovat lähinnä eri etuuksien maksaminen sekä neuvonta ja ohjaus Kelan ja muiden yhteistyötahojen palveluista. Pääsääntöisesti Kelan etuuksien maksamisen edellytyksenä on, että henkilöllä on myönteinen päätös kuulumisesta Suomen sosiaaliturvan piiriin. Suomeen muuttajan on toimitettava Kelalle lomake "Ilmoitus Muutto Suomeen" (Y77) sekä esitettävä passi oleskelulupineen, jos oleskeluluvan tiedot eivät Kelassa näy. Henkilöllä pitää olla oleskelulupa, jos hän on velvollinen sen hankkimaan. Luvan myöntää Maahanmuuttovirasto. EU- tai Eta-maan tai Sveitsin kansalainen ei tarvitse oleskelulupaa. Jos kuitenkin oleskelee Suomessa yli 3 kuukautta, on rekisteröidyttävä Maahanmuuttoviraston toimipisteessä 3 kuukauden kuluessa maahan-
tuloapäivästä, Kalajokea lähin piste on Oulussa.

Kaikkien Suomeen yli 1 vuodeksi muuttavien tulee lisäksi ilmoittautua Digi- ja väestötietovirastoon. Kalajokea lähin Digi- ja väestötietoviraston toimipiste on Ylivieskassa. Digi- ja väestötietovirasto päättää ilmoituksen perusteella, voidaanko henkilö rekisteröidä Suomen väestötietojärjestelmään ja saako hän kotikunnan. Rekisteröinnin yhteydessä annetaan suomalainen henkilötunnus, jos sellaista ei ole

saanut aiemmin. Digi- ja väestötietoviraston tekemä ratkaisu kunnassa asumisesta ei ole Kelaa sitova, eikä se ole peruste Kelan etuuksien maksamiselle. Kela ratkaisee Suomeen muuton ja maassa asumisen vakinaisuuden erillisen lainsäädännön perusteella.

Jos muutto Suomeen katsotaan vakinaiseksi myöntää Kela hakemuksesta Kela-kortin. Vahvalla tunnistautumisella Kelan asioita voi hoitaa OmaKelassa. Kalajoella Kelan toimispiste toimii ajanvarauksella.

www.kela.fi

<https://www.kela.fi/sosiaaliturvaan-kuuluminen-ulkomailta-suomeen>

7. KEHITTÄMISTOIMENPITEET

Kansainvälistymistä, aktiivisuutta, osallisuutta ja vuorovaikutusta edistetään erilaisia tapahtumia ja toimintaa järjestämällä, kuten esimerkiksi kansainväliset ruokatapahtumat, erilainen kerhotoiminta sekä kulttuuri- ja liikunta-aktiviteetit.

Kalajoen kaupunki on mukana Seutukaupunkien yhteisessä kansainvälisessä rekrytointihankkeessa. Tavoitteena on kytkeä työperäisten maahanmuuttajien sekä heidän perheidensä asettautumispalvelut osaksi yrityspalveluiden arkea.

Tavoitteena on myös yritys-, koulutus- ja työllisyyspalveluiden yhteistyön tiivistäminen asiakkaan parhaan palvelun takaamiseksi. Lisäksi kehitetään yritysten kansainvälisten rekrytointien osaamisen vahvistamista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023. Jatkossa hyvinvointialueet tuottavat maakunnallisesti sosiaali- ja terveydenhuoltolain mukaisia palveluita. Vastaavasti kunnat vastaavat kotouttamislain mukaisista palveluista ja toiminnoista.

Kunnalla on jatkossa kokonaisvastuu kotoutumispalveluiden koordinoimisesta ja kotoutujan palvelutarpeen kokonaisvaltaisesta arvioimisesta. Kotoutumispalvelujen kokonaisvastuun siirtyessä kunnille kunta vastaa myös kuntaan muuttavista pakolaisista. Kunta päättää pakolaisten vastaanotosta ja koordinoi pakolaisten

vastaanoton järjestelyjä, mukaan lukien asuminen sekä alkuvaiheen kotoutumisen tuki ja palvelut. Kansainvälistä suojelua saavat ja myönteisen oleskeluluvan saaneet henkilöt ovat oikeutettuja kotoutumisajan ohjaukseen ja asiakkuuteen. Kotoutumisaikana viranomaisen on lain velvoittamana laadittava maahanmuuttaneelle moniammatillisesti henkilökohtainen alkuarviointi ja kotoutumissuunnitelma.

Jatkossa tulee kuvata yhdessä vastaanottokeskuksen, kunnan, työllisyyden kuntakokeilun ja sosiaalitoimen kanssa asiakasprosessiin ja kotoutumisen edistämiseen liittyvät palvelut.

Tavoitteena on, että yhteisesti kehitettyä mallia toteutetaan kaikkien vastaanottokeskuksesta kuntaan muuttavien henkilöiden ja perheiden kanssa.

8. OHJELMAN SEURANTA

Alustavana seurantatyöryhmänä toimii ohjelman valmistelutyöryhmä, joka kokoontuu viimeistään v. 2024 alussa tarkastelemaan ohjelman toteutumista ja päivittämisen tarvetta. Lisäjäseniä ja asiantuntijoita kutsutaan mukaan tarpeen mukaan. Koollekutsujana toimii Lasten ja perheiden palvelujen palvelupäällikkö Sari Ängeslevä.